

ВІДЗИВ ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора економічних наук, професора

Біловодської Олени Анатоліївни

на дисертаційну роботу Івахненка Андрія Володимировича

**на тему «Інвестиційне забезпечення впровадження інновацій на
промисловому підприємстві з урахуванням ризиків», яку представлено
до захисту**

**на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за
спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)**

На підставі вивчення підготовленої Івахненком Андрієм Володимировичем дисертації на тему: «Інвестиційне забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків» та наукових праць, що опубліковані за темою дослідження, можна констатувати наступне.

Актуальність теми дослідження.

Проблема впровадження інновацій на промислових підприємствах далеко не нова. Однак в умовах економічної кризи це питання набуває значного загострення, адже інноваційний розвиток потребує інвестиційного забезпечення, яке підприємства не в змозі самі забезпечити.

Сучасне зростання інтересу економічної науки до проблем інноваційного розвитку зумовлено тим, що в постіндустріальному суспільстві зростає роль новацій як запоруки подальшої конкурентоспроможності і прибутковості діяльності підприємства. Економічний розвиток підприємств, в тому числі і промислових, можливий зараз саме на основі активізації інноваційної діяльності, пов'язаної з процесами їх фінансування, заохочення інвесторів до вкладання коштів у підприємство у вигляді додаткових інновацій.

Оскільки в дисертаційній роботі досліджується наукова проблема, пов'язана з розробкою теоретичних, методичних і практичних заходів соціально-економічної сфери щодо забезпечення інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на промислових підприємствах, можна вважати, що обрана тема дисертаційної роботи є, безумовно, актуальною, а проведене Івахненком Андрієм Володимировичем дослідження – своєчасним.

Ступінь обґрунтованості та достовірності

наукових положень дисертації

Обґрунтованість наукових положень базується, перш за все, на логіці дослідження і системному підході до аналізу і вирішення сформульованих в роботі завдань.

Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені в дисертації, достатньою мірою обґрунтовані, логічно витікають з детального аналізу досліджуваних економічних явищ. Це підтверджується: глибоким опрацюванням теоретичних і практичних праць вітчизняних і зарубіжних авторів з даної проблематики; умілим поєднанням сучасного дослідницького інструментарію і класичних методів дослідження тощо.

Цінність наукових результатів також підтверджується науковим обґрунтуванням основних положень дисертації положеннями сучасної економічної теорії та практики господарської діяльності вітчизняних підприємств.

Інформаційною базою дослідження послуговували дані Державного комітету статистики України, а також первинна фінансова інформація підприємств, дані, отримані із відкритих джерел у мережі інтернет. Наявність і комбінація в роботі інформації із таких різних джерел дозволяє говорити про ґрунтовність результатів наукового дослідження.

Пошук шляхів ефективного ведення інноваційної діяльності дозволило автору удосконалити існуючі тлумачення категорій «інноваційність» і «трансфер інновацій». На основі цього автором визначені і сформульовані ряд чинників, що забезпечують інвестиційно впровадження інновацій на

підприємстві, як необхідної передумови для інноваційного розвитку промислових підприємств.

Автором проведено ґрунтовний аналіз щодо впровадження інновацій, обсягів інноваційної продукції та визначення частки інновацій, нових для підприємств і нових для ринку (на прикладі промислових підприємств). На основі цього автором визначений прогноз подальшого стану інноваційного розвитку підприємств України.

Висновки роботи є логічним завершенням проведених автором досліджень, базуються на широкій інформаційній базі, що включає джерела наукового, законодавчого, нормативного і статистичного характеру. Результати розрахунків та висновки, зроблені на основі отриманих результатів, не викликають сумніву та становлять інтерес як для науки, так і для практики.

Достовірність результатів роботи забезпечується обґрунтованістю положень, сформульованих автором, застосуванням сукупності різних методів наукового пізнання, як загальнонаукових, так і спеціальних економічних. Підтвердженням достовірності результатів є також їх апробація на наукових і науково-практичних конференціях різних рівнів.

Наукова новизна одержаних результатів

Представлена до захисту дисертаційна робота має наукову цінність і новизну. З моєї точки зору, як опонента, найбільш значними науковими результатами дисертаційної роботи Івахненка Андрія Володимировича є такі:

– удосконалено класифікацію ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві, що, на відміну від існуючих підходів, виокремлює ознаки: за залученням (інформаційні, доцільності, впливу інвестора, часові), за впровадженням (законодавчі, фінансування, консервативні, технологічні, віртуальні, релігійні, рейдерського захоплення і міжнародні), що на основі їх врахування дає змогу здійснити більш точну оцінку інвестиційної спроможності впровадження інновацій на підприємстві (стор. 57-66, стор. 7 автореферату);

– набув подальшого розвитку методичний підхід щодо оцінки інвестиційної спроможності підприємства впровадження інновацій, що відрізняється від існуючих поєднанням формалізованих фінансових показників і об'єктивних здобутків підприємства у бальній формі та дозволяє на основі обчислення інтегрального показника отримати оцінку ступеня ризикованості інвестування впровадження інновацій, що дає змогу розробляти заходи з мінімізації ризиків (стор. 99-127, стор. 6-7 автореферату);

– набуло подальшого розвитку організаційно-методичне забезпечення впровадження інновацій на підприємстві в умовах ризиків за рахунок побудови інноваційної бізнес-моделі, що на відміну від існуючих, поєднує у собі вплив не лише ринкові фактори, але і часовий вимір, це сприяє поєднання технологічних потреб промислового підприємства з потребами робітників та суспільства в цілому (стор. 142-157, стор. 10-11 автореферату);

– набули подальшого розвитку науково-методичні рекомендації щодо організації процесу впровадження інновацій на промисловому підприємстві на основі визначення та узагальнення переліку задач управління інноваціями, які повинні виконуватися в процесі залучення та імплементації інновацій, що дозволяє мінімізувати ризики впровадження інновацій підприємства (стор. 157-172, стор. 10 автореферату);

– удосконалено математичний апарат оцінки ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій на підприємстві що на відміну від наявних, поєднує результати використання поліноміальних трендових моделей та адаптивної авторегресії – інтегрованого плинного середнього (ARIMA) з визначенням найбільш вірогідних довірчих інтервалів за детермінованими факторами впливу на інвестиційно-інноваційну діяльність, що надає можливість провести ранню діагностику ймовірних ризиків при прийнятті управлінських рішень щодо їх уникнення (стор. 125-138 дисертації, стор. 8-9 автореферату).

Повнота викладу основних результатів дисертаційної роботи в наукових фахових виданнях

Основні результати дослідження Івахненка Андрія Володимировича викладені у 21 наукових працях, 8 з яких опубліковані у фахових наукових виданнях. Крім того вважаю за потрібне відмітити публікації здобувача у іноземному виданні та у колективній монографії.

Науково-практичні результати роботи також були оприлюднені автором на 11 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. З публікацій, які виконані автором у співавторстві, в дисертаційній роботі використано тільки ті наукові положення, які належать особисто дисертанту. Наукові положення дисертаційної роботи викладені в обсязі, достатньому для повного і глибокого ознайомлення з ними. Опубліковані наукові праці й автореферат відображають основний зміст дисертаційної роботи.

Теоретична цінність і практичне значення наукових результатів, можливі шляхи їх використання

Практична цінність висновків та рекомендацій автора доведена впровадженням результатів дисертаційної роботи в діяльність ТОВ «НТЦ «Екомаш», ТОВ НВП «Машинобудівник», ДП «Харківське конструкторське бюро з двигунобудування», що підтверджується відповідними довідками від них.

Методичні розробки дисертанта використовуються у навчальному процесі у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут» при викладанні дисциплін «Інноваційна і інвестиційна діяльність», «Міжнародний бізнес» та «Інноваційна діяльність в міжнародному бізнесі», що також підтверджено відповідної довідкою з університету.

Стиль викладення дисертаційної роботи та автореферату

Матеріали дисертації і автореферату викладено в науковому стилі, логічно і послідовно. Дисертаційна робота характеризується смисловою завершеністю та цілісністю. За обсягом, структурою та оформленням і автореферат, і дисертація відповідають чинним вимогам щодо «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань» до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації

Проте поряд із загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи потрібно відзначити наявність у ній окремих дискусійних положень та зауважень, які потребують додаткової аргументації.

1. Ознайомившись з роботою, слід зазначити, що не всі розглянуті питання в роботі, які можна трактувати як елементи наукової новизни, у достатній мірі визначені в авторефераті. Особливо це стосується удосконаленої класифікації ризиків інноваційної діяльності підприємства, що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо розробки заходів зі зменшення ризиків (стор. 47-64 дисертації).

2. В роботі слід було б дослідити вплив життєвого циклу товару або підприємства в цілому з точки зору ризиків інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, адже їх ймовірність може суттєво відрізнитися.

3. В якості елемента новизни у своїй роботі автор наводить «методичний підхід щодо оцінки інноваційності підприємства» (стор. 2 автореферату), проте доречніше було б казати про удосконалення методичного підходу щодо забезпечення інноваційного розвитку промислового підприємства за рахунок поєднанням формалізованих фінансових показників і об'єктивних здобутків підприємства у бальній формі та дозволяє на основі обчислення інтегрального показника отримати оцінку ступеня ризикованості інвестування впровадження інновацій.

4. З роботи є не зовсім зрозумілим, чому здобувач пропонує обрати саме венчурний капітал у якості додаткового джерела інвестицій в інновації.

5. Заслуговує на увагу запропонований автором сценарний підхід щодо визначення зміни інновативності підприємства за умов розширення джерел інвестицій за запропонованими організаційно-економічними заходами (стор. 173-186 в дисертації, стор. 12 автореферату), проте бажано б було, щоб автор визначив і розрахував можливі сценарії розвитку підприємства не лише за найбільш вірогідним сценарієм формування інвестиційного забезпечення впровадження інновацій, але й за умови негативних наслідків (кризи, скорочення капіталу тощо).

Висловлені зауваження щодо наявності певних недоліків в роботі, тим не менш, не знижують якість дисертаційної роботи, яку можна вважати завершеною. Вони, враховуючи актуальність даної теми, можуть бути використані автором в процесі здійснення подальших наукових досліджень.

Загальні висновки і оцінка дисертації щодо її відповідності чинним вимогам

Дисертація Івахненка Андрія Володимировича на тему «Інвестиційне забезпечення впровадження інновацій на промисловому підприємстві з урахуванням ризиків» є самостійним, завершеним дослідженням. Отримані нові науково обґрунтовані результати сприятимуть забезпеченню впровадження інновацій з урахуванням ризиків на промислових підприємствах України. Незважаючи на окремі зауваження і недоліки, які суттєво не впливають на позитивну оцінку, дисертація є закінченою науковою роботою, яка містить в собі результати самостійного дослідження, що не лише наукову новизну, але й практичну цінність для використання в діяльності підприємств.

Результати дослідження дисертанта відрізняються змістовністю теоретичного матеріалу, обґрунтованістю і достовірністю, доведеністю і грамотністю, в повній мірі вирішують поставлену мету. Автореферат і

публікації автора відображають зміст дисертаційної роботи. Зміст автореферату дисертації є ідентичним основному змісту роботи. В опублікованих працях автора повною мірою відображені основні положення дисертаційної роботи.

На підставі наведеного вище вважаю, що в цілому за своєю структурою, змістом, наповненням та оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам п.п. 9, 11 та 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р., а її автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент,

Професор кафедри маркетингу та
комунікаційного дизайну
Київського національного університету
технологій та дизайну,
д.е.н, професор

Олена БІЛОВОДСЬКА

